

పాపమూ, ప్రాయశ్చిత్తమూ

ఓకానొక రాజ్యం. దానిపేరు విదర్భ. ఆ రాజ్యానికొక ముఖ్య పట్టణం. దానిపేరు శ్రావంతి. ఆ పట్టణంలో ఒక రాజు. అతడిపేరు ప్రసేనుడు.

మధురాంతకం రాజురాం
 ఒకరోజు సాయంత్రం సందె చీకట్లు లోకాన్ని ఆవరించుకుంటున్నప్పుడు ఒకయువకుడు శ్రావంతి నగరంలో ప్రవేశించాడు. అతడు

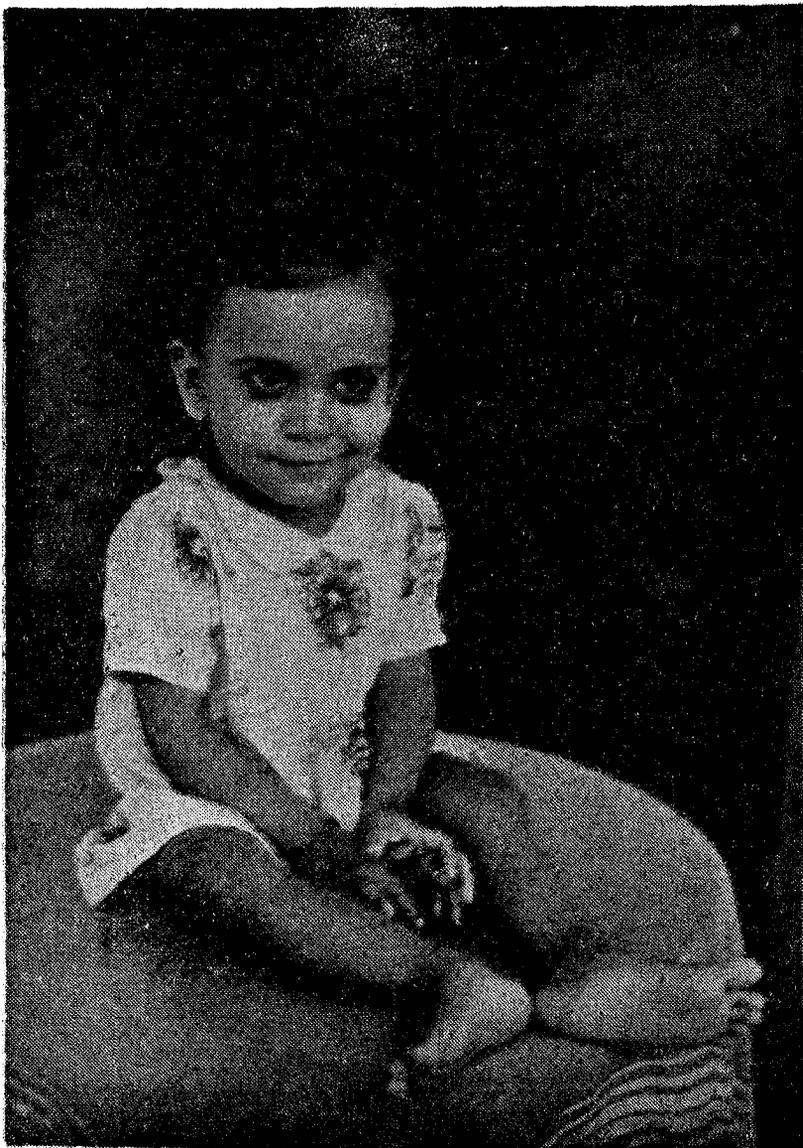
రూపవంతుడు. ఆజానుబాహుడు. ప్రయాణపుబడిలిక చేత ముఖం ఇంచుక వాడివున్నా అతడికన్నుల్లో నుంచి మాత్రం కాంతులు పొంగుతున్నాయి.

అతడికి ఆ పట్టణంలో గమ్యస్థాన మంటూ ఏదీలేదు. రాత్రికి ఎక్కడైనా పడుకోవాలి. తెల్లవారిన తరువాత ఏ మంత్రినో, ఏ దండనాయకుణ్ణో ఆశ్రయించి ఒక చిన్న ఉద్యోగం సంపాదించుకోవాలి. ఇది అతడినిర్ణయం.

రాజవీధిలో పడిపోతున్న అతడు ఒక చోట ఆగాడు. అతడు ఆగిన చోటికి కూతవేటదూరంలో ఒక దేవాలయం వున్నది. గంభీరంగా నిలచివున్న ఆ దేవాలయగోపురం లోని ఏడు అంతస్తుల్లోనుంచి ఏడు జ్యోతులు నిశ్చలంగా వెలుగుతూ ఆ ప్రదేశాన్ని దేదీప్యమానం చేస్తున్నాయి. కోవెల లోపలినుంచి దేవుడికో, దేవికోపూజ జరుగుతున్నందుకు చిహ్నంగా గంట గణ గణ మ్రోగుతోంది.

తను అక్కడికి వచ్చి నిలబడిన సమయానికి సరిగ్గా దేవాలయ ఘంటిక మ్రోగడం అతడికొక శుభ శికునంగా తోచింది. ఆ ప్రయత్నంగా అతడిపాదాలు దేవాలయం వైపు నడిచాయి.

అది శ్యామలాదేవి ఆలయం. ఆదేవి శ్రావంతి నగరపురాజులకు ఇలువేల్పని అనేకమంది తెప్ప

“ఏది?”

కుంటూవుండగా మనబాట సారి విన్నాడు. అతడికామాట విన్నప్పుడు నవ్వు వచ్చేది! 'జగజ్జనని శ్యామలాదేవి ఆ ఒక్కరాజవంశానికి మాత్రమేనా ఇలువేల్పు! ప్రపంచానికంతా ఆమె ఇలువేల్పే' నని అతడి ఉద్దేశం.

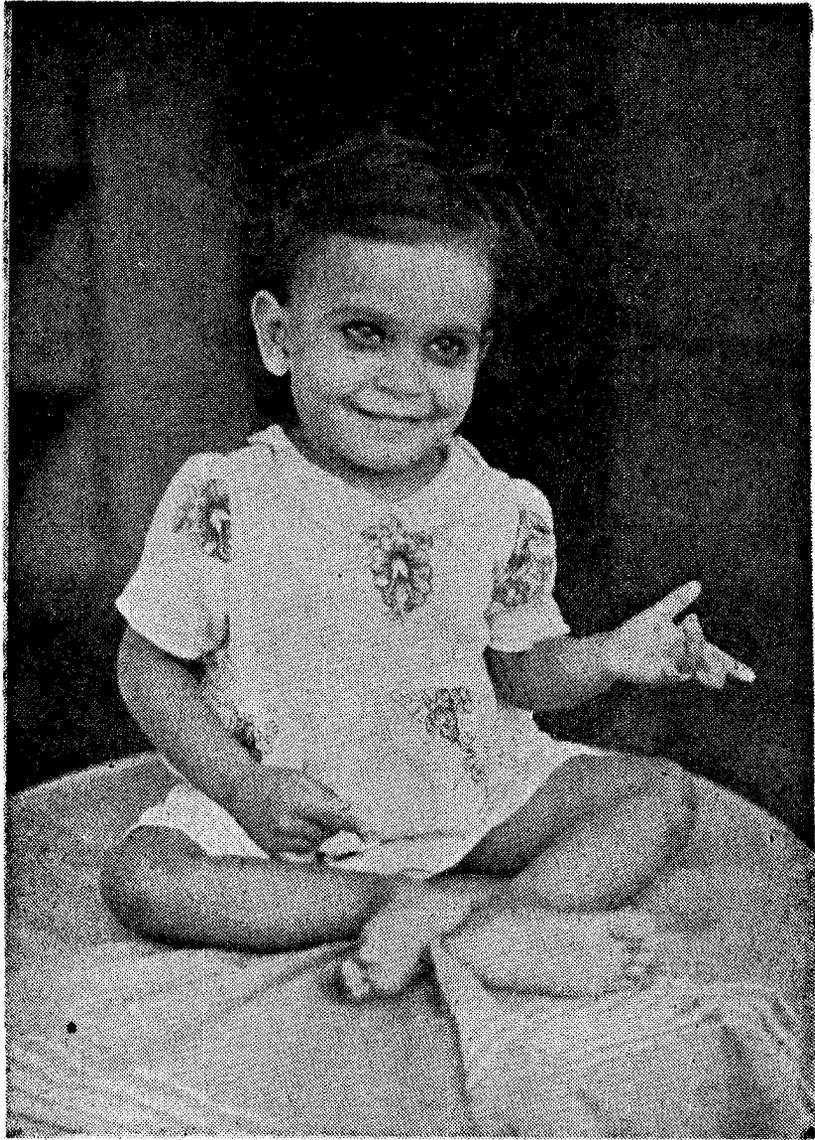
దేవిని దర్శించి అతడు గర్భగుడి నుంచి ఈవలికి వచ్చాడు. దేవాలయపు గోడలపైన త్రిపురాసుర

నంహారం, మహిషాసురమర్దనం మొదలైన శిల్పాలు అతడికి నయన పర్యంగా కనిపించాయి వాటిని తిలకిస్తూ అతడు గర్భగుడి వెనుక వైపు వెళ్లాడు. అక్కడదీపాలు లేనందు వల్ల చీకటిగావుంది. అందు చేత అతడు వెనుదిరిగి రెండడుగులు ముందుకు వేళాడు. ఇంతలో వెనుకవైపున వున్న రావి చెట్ల మధ్యనుంచి ఏదో నవ్వుడి వినిపి

చింది. అతడు మళ్ళీ వెనుతిరిగి చూచాడు. అక్కడ ప్రహరీగోడ బాగా శిథిలమై పోయినందువల్ల ఒక రాతిగుట్ట వర్షిస్తుంది. ఆగుట్టపైన ఎవరో ఇద్దరు ముగ్గురు వ్యక్తులు ఏదో చేయరానిపని చేస్తున్నట్టు మన యువకుడికి స్ఫురించింది. అతడు చెట్లమరుగునే తక్కుతూ, తారుతూ ఆ గుట్టదగ్గరికి వెళ్లాడు. నఖశిఖ పర్యంతం నల్లని వుడుపుల్ని ధరించిన భయంకరాకారులు ముగ్గురు ఒక అబలని బంధించి తీసుకపోతున్నారు. దేవాలయంలోనే ఇంతటి దౌర్జన్యానికి ఒడిగట్టిన ఆ ద్రోహుల్ని చూడగానే యువకుడు ఆవేశంతో తనను తానే మరచిపోయి ఒరనుండి ఖడ్గాన్ని ఊడదీసుకుని సింహాకిశోరంలా వాళ్ళు పైనపడ్డాడు.

అకస్మికంగా సంఘటిల్లిన ఎదిరితాకిడికి తట్టుకోలేక ఆ ముగ్గురు దుర్మార్గుల్లో ఇద్దరు పలాయనమంత్రిం పరించారు. ఒకడుమాత్రం ధైర్యాన్ని కూడదీసుకుని పోరుకు తలపడ్డాడు. కానీ అసాధారణమైన మన యువకుడి ఖడ్గచాలనముందు వాడి శౌర్యం ఎందుకూ కొఱగా లేదు. అందుచేత వాడు కూడా అక్కడినుంచి పారిపోయాడు.

తరువాత యువకుడు భయంచేత కంపించిపోతున్న బంధితురాలి దగ్గరికి వెళ్ళి తాళిను తెగగోసి ఆమెకు బంధవిముక్తి కలిగించాడు. ఆమె లేచి నిలబడి కృతజ్ఞతాభరంతో తలవంచుకుని చేతుల్ని జోడించి "అయ్యా! తమ రెవరో నాకు తెలియదు. ఈ అపాయనమంచి తప్పిం నందుకు మీ కాజన్మాంతం ఋణ

"ఇదుగో"! — డి. రామలింగేశ్వరరావు, మద్రాసు.

★ పాపమూ, ప్రాయశ్చిత్తమూ ★

పడివుంటాను” అన్నది.

“అమ్మాయి! నువ్వెవరివి? ఈ క్రూరులెందుకు నిన్ను బంధించారు?” అన్నాడు యువకుడు.

“ఈ విదర్భరాజ్యానికి కోశాధిగారిగా వుంటున్న ఉదయ వర్మ గారు మా నాన్నగారు. ప్రతిశుక్రవారమూ దేవిని దర్శించడంకోసం కాలినడకతోనే రావడం నా వాడుక. నేను దేవాలయాన్ని ప్రదక్షిణంచేస్తుండగా ఈ దుర్మార్గులు నన్ను బంధించారు. బహుశా వాళ్ళు నా నగల్ని దోచుకోవడానికి ఈ పని చేసివుంటారు” అన్నది ఆ యువతి.

“నీకు మరేమీ అభ్యంతరం లేకపోతే నేను మీ ఇంటివరకూ నీకు తోడుగా రాగలను” అన్నాడు యువకుడు.

“మీకు శ్రమకలిగించడం నా కిష్టంలేదు. మీ పేరేమిటో, ఎక్కడుంటారో తెలియజేస్తే చాలు. మీ ఉపకారానికి ప్రత్యుపకారం చేసే అవకాశం వచ్చినావుంటే మానాన్నగారు చాలాసంతోషిస్తారు” అన్నది ఆ యువతి.

యువకుడు ఆమెను రాజవీధి వరకూ తీసుకపోయి, “నా పేరు ధర్మపాలుడు. ఉద్యోగంకోసం ఈ పట్టణానికి వచ్చాను” అని చెప్పి, ఆమెదగ్గర సెలవుతీసుకున్నాడు.

2

కొందరు మానవులు పుట్టింది మొదలు చనిపోయేవరకూ కఠిన హృదయులుగానే వుండిపోతారు. ఎంతటి హృదయవిదారకమైన

సంఘటన కనపడినప్పటికీ వాళ్ల మనసు కరుగదు. అలాంటి వారిలో శ్రావణి నగరపు కారాగృహాధికారి కాలవర్మ అగ్రగణ్యుడు.

ఉద్యోగరీత్యా ఎల్లప్పుడూ చోరులమధ్యా, క్రూరులమధ్యా, హంతకులమధ్యా కాలం గడిపినందు చేతనేమో, అతడి హృదయం పాపాణంకన్నా కర్మకమైపోయింది.

తన సలభైవళ్య జీవితంలో కాలవర్మ మూడుసార్లు వెళ్లిచేసుకున్నాడు. ఆముగ్గురు భార్యల్లో ఇద్దరు చనిపోయారు. ఒకభార్య మట్టుకు బ్రతికేవుంది! ఏనాకాలవర్మకు మాత్రం వెళ్లిపిచ్చి కుడరలేదు. తన తలవెంట్రుకలు పూర్తిగా తెల్లబడే లోపల మళ్ళీ ఒకసారి వెళ్లిపీటలవైన కూచోవాలనే ఆ కాంక్ష ఎడారిలో గాలిదుమారంలా అతడి మనసులో చెలరేగుతూ వుండేది.

ఒకరోజున కాలవర్మ అశ్వా రూఢుడై రాజవీధిలోపడి ఎక్కడికో పోతూవుండి నేవాలయ ప్రాంగణంవద్ద ఒక అమ్మాయిని చూచాడు. చూచిన తక్షణమే కళ్లన్నీ లాగబెరికి, గుడ్డాన్ని నిలిపి వెనువెంబడి వస్తున్న భటుణ్ణి “ఆ చక్కని చుక్కను కుమార్తెగా బడసిన అదృష్టం ఏతల్లిదండ్రులది?” అని ప్రశ్నించాడు.

“ఆమె కోశాధికారి ఉదయవర్మ గారి కుమార్తె” అని నవనయంగా విన్నవించాడు భటుడు.

కాలవర్మ గుడ్డాన్ని గిట్టిన వెనక్కి త్రొప్పి ఇంటికి పరిగెత్తి

చాడు. ఇల్లు చేరుకోవడమే తడవుగా తన కులపురోహితుడికి కబురు పంపించాడు. అతడు సముఖానికి రాగానే ఉదయవర్మ దగ్గరికి వెళ్లి పెళ్లి సంబంధాన్ని కుదుర్చుకుని రమ్మని ఆనతిచ్చాడు.

ఉదయవర్మను దర్శించి అతడి నవర్యల్ని, సత్కారాల్ని అందుకున్న తర్వాత పురోహితుడు తను వచ్చిన విషయాన్ని గురించి ప్రస్తావించి, ఆతరువాత “ప్రపంచాన్ని కనుసన్నలతో శాసించడానికి మానవుడికి ముఖ్యంగా కావలసినవి ధనమూ, అధికారమూ. ఇవి రెండూ కాలవర్మదగ్గర వున్నవంటగా వున్నాయి. అతడికి కుమార్తె నివ్వడానికి ఏతల్లిదండ్రులయినా సంతోషంతో అంగీకరించవచ్చు” అంటూ తన అభిప్రాయాన్ని కూడా జోడించాడు.

ఉదయవర్మ మెల్లగా నవ్వాడు. నవ్వి “లక్ష్మీ చంచలమైంది. అధికారంగూడా అంతే. మానవుడు నచ్చిలుడైతే అవి లేకపోయినా సరే, ప్రపంచాన్ని శాసించగలడు. మరి ఆశీలానికి సంబంధించినంతవరకూ కాలవర్మవైన ఎన్నో అపోహలున్నాయి. ఆ అపోహల్లో ఎంతో కొంత నత్యమైనా వుండి తీరుతుందని నావుద్దేశం. అందుచేత కాలవర్మకూ, మాకూ వియ్యమనేది పొసగనివిషయం” అన్నాడు.

పురోహితుడు తిరిగివచ్చి కాలవర్మ దగ్గర ఉదయవర్మచెప్పిన మాటల్ని తూచా తప్పకుండా వల్లించాడు.

కాలవర్మ కాలభైరవుడిలా ఉగ్రుడై పైకిలేచి “కోశాధికారి

ఉదయవర్మకు కళ్ళు నెత్తివైకెక్కి నట్టున్నాయి! అయ్యా, బ్రాహ్మణుడా! శపథంచేసి చెబుతున్నాను. ఇక మూడుమాసాల లోపల నేను ఉదయవర్మ కుమార్తెను పెళ్ళాడి తినా, నశేనరి! లేకుంటే గాడిదపై కూచొని ఈ శ్రావంతినగరంలో ఊరేగుతాను" అని కత్తిని తాకి ప్రతిజ్ఞ చేశాడు.

కాలవర్మ యొక్క అదుపా జ్ఞుల్లో కాలకింకరుల్లాంటి భటులు కొందరున్నారు. ఉదయవర్మ కుమార్తెను బందీగా తీసుకరావల సిన కార్యం వాళ్ళకు అప్పగించ బడింది. వాళ్ళు అవకాశంకోసం వేచి, వేచి, ఆమెకోసం పొంచి పొంచి కడకొకనాడు దేవాలయం వెనుకవైపున ఆమెను బంధించారు. కానీ ధర్మపాలుడి ఆగమనంవల్ల వాళ్ళకు బ్ర కాస్తా విఫలమై పోయింది.

ఉదయవర్మ ధర్మపాలుణ్ణి పిలి పించి, అతడి శౌర్యసాహసాల్ని ప్లాపించి, మహారాజుతో న్యాయంగా చెప్పి సైన్యంలో ఒక కొలువు ఇచ్చించాడు. పువ్వు పుట్ట గానే పరిమళించినట్టు, ధర్మ పాలుడు సైనికుడు కాగానే నిలు విద్యాపదర్శనాల్లోనూ, ఖడ్గయుద్ధా ల్లోనూ తన చాతుర్యాన్ని ప్రద ర్శించి మహారాజు మన్ననలు అందుకున్నాడు. అందుచేత అతడు అచిరకాలంలోనే ఒక ఆశ్వికదళా నికి నాయకుడై, 'దళపతి' అన్న బిరుదంతో నన్నానింపబడ్డాడు.

ఉదయవర్మ ఎదుటివారి మన సులోగల ఉద్దేశాన్ని ఇట్టే గ్రహించి వేయగల అనుభవశాలి. అతడు

తన కుమార్తె అభీష్టాన్ని గుర్తెరిగి చేయడానికి అంగీకరించాడు. తనం ఆమెను ధర్మపాలుడికిచ్చి పెళ్ళి తట తానుగా వలచివస్తున్న సిరిని

రు. 54,195

(గత నాలుగుపోటీల్లో పంచబడినవి)

స్వంత అడ్డముగల పోస్టు కవరు పంపినవో బహుమతిపొందిన వారి వివరములు పోటీదార్లకు పంపబడును.

పోటీ నెం. 6 విధిగా గెలవండి తం; "NEWERA" గ్యారంటీ బహుమతులు:—

ప్రతి ఆల్ కరెక్టుకు రు. 2500/-; ప్రతి మొదటి రెండు అడ్డము వరుసలు కరెక్టుగానున్న రు. 500/-; ప్రతి ఒక అడ్డము వరుస కరెక్టుగా నున్న రు. 50/-; ప్రతి మొదటి అడ్డ నెంబర్ లో రెండు నెంబర్లు కరెక్టుగా నున్న రు. 5/- మొదటి నెంబరు కరెక్టుగా నున్న రు. 1/- (వ్రైజ్ ఓనర్) 16 ఎంట్రిలు పంపిన ప్రతి ఒక్కరికి రు. 1/- (వ్రైజ్ ఓనరు యివ్వబడును. ఇవిగాక రు. 300/- రు. 200/- రు. 100/- ఎక్కువ సంఖ్య యెంట్రిలు ఒక పేరుతో పంపినవారికి బహుమతులుగా యివ్వబడును.

(8) నుండి (18) వరకుగల అంకాలు యీ గళ్ళలో వేసి నిలు వుగా, అడ్డముగా అయిములగా యెటుకూడినా అన్ని ప్రక్కలనుండి మొత్తం (42) వచ్చేట్లు వేయాలి. ఒక అంకెఒకమాత్రే వాడాలి.

ఇండియాలో ఆఖరు పోస్టింగు తేది 3-12-54. ఫలితము విదేశాలలో ఆఖరు పోస్టింగ్ తేది 25-11-54. 13-12-54

ప్రవేశ రుసుము: ఒక ఎంట్రికి రు. 1/- (1 పి. 6 పె) నాలుగుఎంట్రిలకు రు. 3/- (4 పి. 6 పె) పదహారు ఎంట్రి లకు రు. 10/- (15 పి. 6 పె) పంపవలెను.

నిబంధనలు: నిర్ణయించిన ఫీజుతో కూడా సాదా కాగి తముమీద ఎన్ని ఎంట్రిలైనా పంపవచ్చును. మనియార్డరురసీదు, లేక క్రాసుచేసిన ఇండియన్ పోస్టల్ ఆర్డరు లేక బ్యాంకు డ్రాఫ్టు ఎంట్రిల వెంట ఫీజుగా పంపవలెను. (విదేశాలనుండి సంపు ఎంట్రిలవెంట M. O.లు బ్రిటిష్ పోస్టల్ ఆర్డర్లపంపవలెను.) మీ అడ్డము పేరు స్పష్టముగా మనియార్డరు కూపసుమీద వ్రాయాలి. సాల్వ్యాషనుకు ఇంగ్లీషు అంకలే వాడాలి. మిరల్ కంట్రీస్ మెంటులోని పంజాబ్ నేషనల్ బ్యాంకు లిమిటెడ్లో డిపా జిట్ చేయబడియున్న సాల్వ్యాషన్తోగాని లేక దాని వరుస లతో గాని సరి పోలియున్న వే కరెక్టు సాల్వ్యాషనులనియు లేక కరెక్టువరుసలనియు అంగీకరింపబడును. ఇంగ్లీషులోనే ఉత్త రాలు వ్రాయాలి. ఎంట్రిలలో కూడా స్వంత అడ్డముగల 0-2-0 పోస్టు స్టాంపు వేసిన కవరు పంపినవో ఫలితములు ప్రకటింప బడిన వారం రోజుల్లోగా ఫలితము, బహుమతులు గలిచినవారి పట్టి పంపబడును. ప్రమోటర్ తీర్మానము ఆఖరు, న్యాయబద్ధ మైనది. మా పోటీలో పాల్గొనుటకు యిది అతి ముఖ్య పరతు.

మీ ఎంట్రిలు పంపవలసిన అడ్డము:

నెం. 4 పోటీ ఫలితం.

38			
7	2	18	16
12	15	8	8
9	4	11	14
10	17	6	5

మ్యా కూడా కాంటెట్ వస్తువాడ 13.9.54న 5లు కవరులో వేసి వుంది వేడు చూయిటతెరచిన వారి నెం 3 పోటీకి నైన వివరించినది న కంచియు. నై పోటీకి కాపీయొకటి మా బ్యాంకులో వుంచబడి యున్నదనియు మేము ర్యరవచ్చుచున్నాము. పంజాబ్ నేషనల్ బ్యాంకు లిమిటెడ్ కు గాను డి. ఎన్. నాగపాల్ మేనేజరు-మిరల్ కంట్రీస్ మెంటు. 13-10-54.

NEW ERA COMPETITIONS (No. 6)

P. B. 15, The Mall, MEERUT (INDIA.)

స్థానికముగా ఏకైంట్లు కావలెను.

★ పాపమూ, ప్రాయశ్చిత్తమూ ★

ధర్మపాలుడు కూడా నిరాకరించలేదు. పెద్దలచేత వివాహముహూర్తం నిశ్చయింపబడింది.

3

శ్రావంతి సగరం విజయదశమి వేడుకలకు పేరుగాంచిన పట్టణం. మహారాజుగారి పర్ణశేఖర క్రింద జరిగే ముష్టి యుద్ధాలు, ఖడ్గయుద్ధాలు ఆ వేడుకల్లో ముఖ్యమై వవి. వాటిని చూచేందుకు లక్షలాది ప్రజలు శ్రావంతికి వస్తుంటారు. విజయదశమినాటికి మహారాజు నిండుపేలోగంలో నెలకొని వుండి గెలుపొందిన వారికి బహుమతులు పంచిపెట్టడంతో వేడుకలు ఆఖరైపోతుంటాయి.

మామూలుమేరకు ఆ సంవత్సరంకూడా విజయదశమి ఉత్సవాలు చాలావైభవంగా జరిగినాయి. కానీ మహారాజుగారు బహుమతుల్ని పంచిపెట్టబోతున్నారనగా, విదర్భ దేశస్తులందరికీ విభ్రమను కలిగించే

సంఘటన ఒకటి జరిగిపోయింది.

విశాలంగా అమర్చబడిన చలువ వందిశృక్రింద ఆ సంఖ్యాకులైన ప్రేక్షకులు ఆసీనులయ్యారు. వారి కెదురుగా ఉన్నతవేదికపైన మంత్రి పురోహిత దండనాయకులూదిగాగల పరివారంతో సహా మహారాజు సింహాసీకపై కూర్చున్నాడు. మహామంత్రిలేచి నిలబడి రాజుగారిచేతికి ఒక్కొక్కటిగా బహుమతుల్ని అంది వ్వబోతున్నాడు. సరిగ్గా ఆ సమయానికి ప్రేక్షక సమూహంలో ఏ మూలనుంచో 'పాము, పాము' అన్న గాపుకేక వెలువడింది.

ప్రేక్షకులందరూ లేచి నిలుచున్నారు. కొందరు అటూ, ఇటూ పరుగెత్తబోయారు. సభంతా గందరగోళమై పోయింది. అప్పుడు జనసమూహంలోనుంచి ఒక ఈటె చరాలున పైకి లేచి, వాయువేగంతో ముందుకుపోయి మహారాజుగారి చెంపను దూసుకునివెళ్ళి

సింహాసనానికి గ్రుచ్చుకున్నది.

మహారాజు ప్రసేనుడు తటాలున లేచినిలబడి "ఎవడాద్రోహి?" అని గర్జించాడు.

"ఆ ద్రోహి ఇక్కడేవున్నాడు ప్రభూ!" అన్నది ఒక కర్కశమైన కంఠస్వరం. అందరిచూపులూ ఆ మాటలు వివచ్చిన వైపు ప్రసరించినాయి. అక్కడ కాలవర్మ నిలబడివున్నాడు!

"మహారాజువైకి మారణాయుధాన్ని వినరిన సాహసం ఎవడిది కాలవర్మా" అని ప్రశ్నించాడు మహామంత్రి.

కాలవర్మ తనచెంతనే నిలబడి వున్న ధర్మపాలుణ్ణి మహారాజు ముందుకు త్రోసి "ఈ దుష్కార్యాన్ని చేసింది వీడేప్రభూ!" అన్నాడు.

ఈసారి అందరిదృష్టి ధర్మపాలుడివైకి ప్రసరించింది. కానీ అతడి ముఖంలో అమాయకత్వంతో కూడుకున్న విస్మయంతప్ప మరే భావమూ ద్యోతకం కాలేదు.

"ఈ పనిచేసింది నువ్వేనా?" అని ప్రశ్నించాడు మహారాజు.

"కాదు ప్రభూ! నేను నిర్దోషిని" అన్నాడు ధర్మపాలుడు.

"వీడి మాటలు నమ్మకండి ప్రభూ! వీడు మేకవన్నె పులి. పయోముఖ విషకుంభం. తేనె పూసినకత్తి" అన్నాడు కాలవర్మ.

"నువ్వీపనిచేయలేదని నీ పక్షాన సాక్ష్యం చెప్పడానికి ఇక్కడెవరైనా వున్నారా?" అని ప్రశ్నించాడు మహామంత్రి.

ధర్మపాలుడు తలపైకెత్తి ఒకసారి సభసంతా కలయజూచి "భగ

కేవలము మూడుడూ!

కాదంటే, అతనిని నిందించవద్దు. తప్పు మీ ఇద్దరిలోను వుంది. ఎస్ట్రెలా అవునరమును గ్రహించి, రాత్రి ప్రమాదములు సంభవించకుండా చూడుడు, ఎస్ట్రెలా బ్యాటరీలు ఎక్కువ కత్తిగలవి-భరతప్పును.

ఎస్ట్రెలా బ్యాటరీస్ లిమిటెడ్, కొంబాయి-మద్రాస్-టిర్తి-కాగపూరు-కాన్పూరు-కలకత్తా.

వంతు డొక్కడుతప్ప మరెవరూ నాకు సాక్ష్యం చెప్పలేరు ప్రభూ! అన్నాడు.

“ఆ భగవంతుడు నీకోసం ఇక్కడికివచ్చి సాక్ష్యం చెబుతాడని నీ ననుకోదు! ప్రభూ! ఇతడు తన ఈటను తమవైకి వినరడం ప్రత్యక్షంగా చూచాను. నిజంగా ఇతడు దోషి. తరువాత మీయిష్టం.” అన్నాడు కాలవర్మ.

మహారాజు కొంతసేపు ఆలోచించి “మన నేతలలో రాజుదోషాలకు ఉరిశిక్షకన్నా గత్యంతరం లేదు. ఐనా ఈరోజు నిజయదశమి. ఈ పండుగరోజున ఇతని కంఠ పెద్ద శిక్ష విధించడానికి నాకు మనస్కరించడంలేదు. కాలవర్మా! ఈ రోజురాత్రి ఇతడిని చెఱసాలలో వుంచి, రేపు ఉదయం ఇతడి కుడి చేతిని తెగవరికించు. అదే వీడికి తగినశిక్ష” అన్నాడు.

4

ధర్మపాలుడు వధ్యశిలవద్ద మోకరిల్లి, తన కుడిచేతిని ఆ శిలమీద చావుకున్నాడు. ఇద్దరు భటులు విచ్చుకత్తులు చేబూని హస్తాన్ని ఛేదించడానికి సిద్ధంగా నిలబడ్డారు.

“నేను లోపలికివెళ్లి ఘంటను మూడుసార్లు మ్రోగిస్తాను. మూడోసారి ఘంట మ్రోగించే తరువాయిగా మీరు కత్తిని కిందికి వినరి చేతిని ఖండించాలి” అని భటుల్ని హెచ్చరించి కాలవర్మ చెఱసాలలో ఒక మూలగా వున్న గదిలోనికి వెళ్లాడు.

భటులు ఘంటారావంకోసం ఎదురుచూస్తూ విగ్రహాల్లా నిలబడ్డారు. ఘంట మొదటిసారి మ్రో

గింది. రెండోసారి మ్రోగింది. కానీ మూడోసారి మ్రోగలేదు. ఎత్తిన కత్తుల్ని ఎత్తినట్టే పట్టుకుని భటులు తెప్పపాటులేని కళ్లతో కాలవర్మ వెళ్లిన వైపు చూడసాగారు. ఒకటిరెండు నిమిషాలు నిశ్శబ్దంగానే గడచిపోయాయి. ఘంట మ్రోగనేలేదు.

కాలవర్మగదినుంచీ బయటికి వరుగెత్తి వచ్చాడు. అతడి ముఖం వికృతంగా మారి పోయివుంది. అతడు నుడిగాలిలా వధ్యశిల దగ్గరకు వరుగెత్తివచ్చి “ధర్మపాలుడు నిర్దోషి. దోషినినేను. పాపం నాది, ప్రాయశ్చిత్తంకూడా నాకే! ఊరవరకండి. నాచేతిని వరకండి” అన్నాడు.

భటులుపైకెత్తిన కత్తుల్నిక్రిందికి విసిరారు. కాలవర్మ కుడిచేయి అతిడి శరీరంనుంచి వేరైపోయింది.

* * * *

ఈవార్ల గాలిలా క్షణాల్లో శ్రావంతి నగరమంతటా వ్యాపించి పోయింది. ఒక వేళ కాలవర్మే నిజంగా దోషి ఐవున్నప్పటికీ, అతడు తననేరాన్ని తనకు తానుగా ఎందుకు బిచ్చుకున్నాడో తెలియక పురజనులందరూ వీన్మయ చకితులై పోయారు.

అసలు జరిగినవం గతి యిది: కాలవర్మ గదిలోపలికి వెళ్లి, ఘంటకు కట్టబడివుండిన త్రాటిని పట్టి అటూ, ఇటూ లాగాడు. ఘంట మొదటిసారి మ్రోగింది. అది మ్రోగుతూవుండగానే, చేతి మణి కట్టుకు దగ్గరగా నూదితో పొడిచి నట్టు చులుకుముని నొప్పి కలిగినందువలన కాలవర్మ ‘ఏమిటా’

భయాన్ని గూర్చి పంతులుగారు పాఠం చెబుతున్నారు. ఆయన పిల్లల్ని ఎవరెవరికి ఏమి భయమో అడుగుతున్నారు. అందులో ఒక కుర్రవాడు లేచి ఇలా చెప్పాడు. “నాకు చాలా భయాలు ఉన్నాయ్. కానీ మా నాన్నకు మా అమ్మంటే బలే భయం! అన్నాడు.

* * *

ఒకడు (పోలీసుతో): అయ్యా నారూపాయి పోయిందండీ!

పోలీసు (వినుగుతో): అది పెటి కిన్వడానికి రెండురూపాయ లిత్తు.

* * *

ఒకడు (రోగితో): ఆడేమిటా కళ్ళు మూసుకు అన్నం తింటున్నావ్!

రోగి: బబ్బు నయమయే వరకు డాక్టరుగారు ఆన్నముఖం చూడొద్దన్నాడుగా.

—కోటంరాజు మధునూదనరాజు, శేషశి.

~~~~~*~~~~~

అని పైకి చూచాడు. రెండోసారి చులుకుమున్నది. కాలవర్మ కళ్లు గిట్టున తిరిగినాయ్. ఘంటత్రాటి నుంచీ ఒక భయంకరమైన వర్షం క్రిందికి దిగుతున్నది!

ఆపాముకాటుకు విరుగుడులేదని కాలవర్మకు తెలుసు. ఉన్నది ఒకటేమార్గం. విషం శరీరమంతటా వ్యాపించేలోపుగా చేతిని వరికి వేయాలి. తే కుంటే ప్రాణాలు దక్కవు!

కాలవర్మ మూడోసారి ఘంటను మ్రోగించకుండా, వధ్యశిలవైపుకు పరిగెత్తింది అందుకే! ★